

Handleiding Werken met een kunstorganisatie

Een tentoonstelling omhelst vele facetten: productie, vervoer, verzekering, op- en afbouw, vergoedingen, auteursrechten enz. Wanneer kunstenaars hun werk tentoonstellen, is het belangrijk dat zij duidelijke afspraken maken met de tentoonstellingsorganisatie en deze vastleggen in een schriftelijke overeenkomst. Bij misverstanden of als iemand de afspraken niet nakomt, biedt de overeenkomst houvast. Zowel de kunstenaar als de organisatie kunnen dan teruggrijpen naar de overeenkomst en de andere partij wijzen op zijn of haar verantwoordelijkheid.

Onderhandelen als gelijke partijen

Het uitgangspunt is dat de kunstenaar en de organisatie elkaar nodig hebben en daarom als gelijke partijen over de afspraken onderhandelen. Zowel voor de organisatie als de kunstenaar is het belangrijk om tentoon te stellen.

Kunstenaarsvergoeding

Het is belangrijk dat kunstenaars vergoed worden als zij werk verrichten voor de kunstorganisaties. Net zoals het personeel van de organisatie heeft de kunstenaar ook recht op een vergoeding. Als de kunstenaar bijvoorbeeld gedurende een aantal dagen meewerkt aan de opstelling van de tentoonstelling kan hij of zij een loon vragen. De gesubsidieerde organisaties worden door de overheid zelfs aangezet om aan hun kunstenaars lonen te betalen.

Daarnaast kan de kunstenaar ook andere vergoedingen vragen aan de kunstorganisatie: een vergoeding voor materiaal-, verplaatsing- en verblijfskosten en auteursrechten.

De overeenkomst en het bruikleenformulier

Men kan gebruik maken van de modelovereenkomsten van NICC (www.nicc.be) of deze aanpassen tot een eigen contract. Om misverstanden te vermijden bij eventuele schade aan de kunstwerken is het aangewezen om in een apart bruikleenformulier (zie www.nicc.be) de staat van de kunstwerken te beschrijven alsook richtlijnen mee te geven over de montage, bewaring, bewaking en het onderhoud van de kunstwerken.

Wat moet je afspreken?

Het is nodig dat je de mogelijkheden bespreekt en duidelijke afspraken maakt of onderhandelt met de organisatie. Een goed geïnformeerde kunstenaar kan met vertrouwen het gesprek met de tentoonstellingsorganisatie aangaan en nuchtere afspraken maken.

Volgende zaken moet je duidelijk bespreken met de tentoonstellingsorganisatie:

1. De periode en plaats van de tentoonstelling en de bewaring van de werken
 - In welke ruimte heeft de tentoonstelling plaats?
 - Wanneer start en eindigt de tentoonstelling?
 - Welke dagen/uren kan men de tentoonstelling bezoeken?
2. Hoe gebeurt de op- en afbouw van de tentoonstelling?
 - Wanneer en door wie wordt de tentoonstelling opgebouwd en afgebroken?
 - Als je als kunstenaar meewerkt, kan je een vergoeding vragen aan de organisatie. Je kan tijdelijk in dienst genomen worden door de organisatie, werken via een Sociaal Bureau voor Kunstenaars of de organisatie een factuur bezorgen indien je als zelfstandige werkt.

3. Hoe gebeurt het transport en de levering van de kunstwerken?

Normaliter zorgt de organisator voor de verpakking en het transport van de kunstwerken. De organisator is dan ook aansprakelijk bij schade. Als je zelf voor het transport zorgt, kan je daar een vergoeding voor vragen aan de organisatie. Je bent dan wel zelf aansprakelijk bij schade. Spreek duidelijk af wanneer de werken worden opgehaald en teruggebracht.

4. De auteursrechten

Als je je werken tentoonstelt in de organisatie sta je tijdelijk een deel van je auteursrechten af aan de organisatie. Je kunt hiervoor een vergoeding vragen.

5. Hoe gebeurt de promotie en publiciteit van de tentoonstelling?

Normaliter zorgt de organisator voor de promotie en de publiciteit. Zorg ervoor dat je goed weet hoe de promotie eruitziet. Het is immers jouw tentoonstelling.

De organisator kan zich baseren op jouw beeldmateriaal. Je kan echter geen auteursrechten vragen op de beelden van jouw kunstwerken die voor het publiciteitsmateriaal worden gebruikt. Bespreek met de organisatie of zij een vernissage organiseren bij de start van de tentoonstelling.

6. Een eventuele publicatie van de tentoonstelling

Als je met de organisatie kan overeenkomen dat zij een publicatie over jouw werk uitgeven, zorg je er best voor een aantal zaken te bespreken. Je kan geen auteursvergoeding vragen op het beeldmateriaal van jouw kunstwerken in de publicatie, maar je kan wel een vergoeding of loon vragen als je meewerkt aan de publicatie. Zorg ervoor dat je goed weet hoe de publicatie er zal uitzien (het gaat immers over jou) en dat je een aantal gratis

exemplaren ontvangt. Als de publicatie als een commercieel product wordt verkocht (met winsttoogmerk), kan je uiteraard wel een auteursvergoeding vragen.

7. Bewaring, bewaking, onderhoud en verzekering van de kunstwerken

De organisatie is verantwoordelijk voor jouw kunstwerken. Zet toch duidelijk in de overeenkomst dat de organisatie verantwoordelijk is voor de bewaring, de bewaking en het onderhoud. Ga na of de organisatie een verzekering afsluit zodat je vergoed wordt als er schade is aan je kunstwerken of als deze gestolen worden. Voor het afsluiten van zo'n verzekering is het belangrijk dat je de correcte prijs van de kunstwerken opgeeft.

8. Werk in opdracht

Als je een werk in opdracht van de kunstorganisatie maakt, krijg je een productiebudget ter beschikking. Zet duidelijk in de overeenkomst hoeveel productiekosten (effectieve uitgaven om je werk te maken) je krijgt. Omdat je tijd investeert in de creatie van het kunstwerk, kan je ook een loon vragen. Je kan tijdelijk in dienst genomen worden door de organisatie, werken via een Sociaal Bureau voor Kunstenaars of de organisatie een factuur bezorgen indien je als zelfstandige werkt.

9. Afgelasting van de tentoonstelling – verbreking van de overeenkomst

Het kan gebeuren dat de tentoonstelling afgelast wordt. Spreek daarom in de overeenkomst af dat de partij die de tentoonstelling afgelast, een schadevergoeding betaalt. In de overeenkomst kan je ook afspreken onder welke voorwaarden geen schadevergoeding kan gevraagd worden (bv je krijgt geen subsidie waardoor je niet kan deelnemen aan de tentoonstelling of de organisatie kan de werken onmogelijk verzekeren).

Meer info

www.nicc.be

adviesbureau@nicc.be